

02/2018 Gaia

(...) JAUNAK, (...)KO ZUZENDARI NAGUSIAK EGINDAKO KONTSULTARI BURUZKO EBAZPENA, HAIN ZUZEN ERE KONGRESU BATEAN HIZLARI GISA PARTE HARTZEAGATIK ORDAINKETA EKONOMIKOA GIPUZKOAKO FORU ALDUNDIAK BERAK ESKURATZEARI BURUZKOA

I.- KONTSULTA

1.- 2018ko otsailaren 21ean, (...) jaunak, (...)ko zuzendari nagusiak ahozko kontsulta¹ bat egin zion Erakundearen Etika Batzordeari, hain zuzen ere kongresu batean hizlari gisa parte hartzeagatik Gipuzkoako Foru Aldundiak ordainketa ekonomikoa jasotzeko aukeraren inguruan.

2.- Interesdunak bere azalpenean adierazi zuen Bartzelonako Diputazioak gonbita luzatu diola *I Congreso Internacional de (...)* izeneko kongresuan hizlari gisa parte hartzeko, 1980an (...) inguruan egindako kudeaketa egokiari esker, Gipuzkoa aitzindaritzat jotzen baita esparru horretan. Adierazi du 2018ko martxoaren 5ean, zehazki goizean, hizlari gisa parte hartuko duela kongresu horretan, martxoaren 4ko gauean bidaiatuko duen arren. Kongresuaren antolakuntzak ordainduko ditu hegaldiaren, hotelaren eta martxoaren 5eko bazkariaren gastuak. Kongresuan parte hartuko duten hizlarien kalitatea ikusita, astelehen (martxoaren 5ean) arratsaldean entzule gisa joateko asmoa duela adierazi du, eta beraz, hurrengo egunean itzuliko dela.

3.- Hizlari gisa parte hartzea onartzen zuela jakinarazi ondoren, antolakuntzak esan zion hizlari gisa parte hartzeagatik 120 euroko ordainketa ekonomikoa egingo zaiola.

(...) jaunak adierazi du, kasu honetan aplikagarria den Jokabide Kodean xedatutakoaren arabera (Gipuzkoako Foru Aldundiko eta haren sektore publikoko kargu publikoen zein langile baliokideen Jokabide eta Jardunbide Egokien Kodeari erreferentzia eginez), ez dauka zalantzarik berak ezin duela ordainketa hori onartu; hala ere, Erakundearen Etika Batzordeari honako kontsulta hau egiten dio: ea posible izango litzatekeen Gipuzkoako

¹ Martxoaren 1eko 3/2016 Foru Dekretuak, Gipuzkoako Lurralde Historikoko foru sektore publikoko Erakundearen Etika Batzordea eratzekoak, 6.4. artikuluan xedatutakoaren arabera, ahozko kontsulta hori idatziz jaso zen, izapidetu ahal izateko: "4. Kontsultaren bat ahoz egiten bada, bere edukia idatziz jaso beharko da, eskatutako konfidentzialtasunari eustea eragotzi gabe".

Foru Aldundiak berak ordainketa hori jasotzea. Diru hori Kongresuak ordaintzen ez dituen gastu osagarriak ordaintzeko erabil daiteke, esaterako, aireportutik hotelera joateko garraioa edota astelehen gaueko afaria ordaintzeko, era horretan, Gipuzkoako Foru Aldundiak gastu hori bere diru kutxatik ordaindu behar ez izateko.

II.- ARAU APLIKAGARRIAK

1.- Diputatuen Kontseiluak 2016ko martxoaren 1ean hartutako erabakiaren bidez, Gipuzkoako Foru Aldundiko eta haren Sektore Publikoko Erakundearen Zuzentasun Sistema onartu zuen. Horren bidez, etika publikoa eta eredugarritasuna ezarri nahi dira nortasun ezaugarri gisa.

Sistema horren barne dago Gipuzkoako Foru Aldundiko eta haren sektore publikoko kargu publikoen zein langile baliokideen Jokabide eta Jardunbide Egokien Kodea. Horrez gain, foru kargu publikoak eta kargu baliokideak dituzten pertsonak beren funtzioak eta jardura publikoak egitean bete eta sustatu beharreko jokabide eta jardunbide arauak identifikatzen ditu sistema horrek, baita esparru pribatuan bete eta sustatu beharrekoak ere, baldin eta beren jokabide pribatuak eragina badu jarduten duten erakundearen irudian. Horren guztiaren xedea da osotasuna eta eredugarritasuna sustatzea, betiere erakundearen irudia babestuz.

2.- Gipuzkoako Foru Aldundiko eta haren sektore publikoko kargu publikoen zein langile baliokideen Jokabide eta Jardunbide Egokien Kodea zortzi baloreen inguruan ezarri da — ordezkaritza, zuzentasuna, eredugarritasuna, zintzotasuna eta eskuzabaltasuna, objektibotasuna, profesionaltasuna, eraginkortasuna zein bizikidetzeta eta errespetua— eta zortzi printzipio nagusi ditu: Lidergo partekatu eta eraldatzailea, gardentasuna, datuen eskuragarritasuna, kudeaketa eta berrikuntza eredu berria, euskararen sustapena eta erabilera, kohesio ekonomiko-soziala eta lurralde oreka, harreman kapitalean oinarritutako gobernua eta herritarren entzute aktiboa, eta kontuak ematea.

Balore eta printzipio esparru horretan, jarrera eta jokabide katalogo zabal bat zehazten du Kode horrek, hain zuzen ere Erakundearen Etika Batzorde honek jarduteko erreferentziako parametro gisa, era horretan, borondatez Koderak atxikitako kargu publikoek edo Kodeko xedapenak behar bezala betetzeko zinezko interesa duten hirugarren pertsonak helarazitako kontsultak, zalantzak eta dilema etikoak erantzuteko.

3.- Erakundearen Zuzentasun Sistemak aurreikusten du Erakundearen Etika Batzordea osatzea organo independente gisa, hain zuzen ere Jokabide eta Jardunbide Egokien Kodea arautzen duten balore, printzipio eta jardunbideak bultzatu, sustatu, babestu eta betetzen direla bermatzeko, baita erakundearen irudia kaltetu dezakeen edozein ez-betetze edo jardunbide desegokiri aurrea hartzeko ere.

Berme organoaren funtzioak kargu publikoetan eta kargu baliokideetan islatuko dira, besteak beste.

4.- Martxoaren 1eko 3/2016 Foru Dekretuak, Gipuzkoako Lurralde Historikoko foru sektore publikoko Erakundearen Etika Batzordea eratzekoak (Urtarrilaren 16ko 3/2018 Foru Dekretuaren bidez aldatu zena) 3.b) artikuluan xedatzen du Erakundearen Etika Batzordearen eginkizuna dela ebazpen, txosten eta oharren bidez, kargu publikoek egindako kontsultak eta azaldutako zalantza zein dilema etikoak ebaztea.

5.- Eskatzaileari Gipuzkoako Foru Aldundiko eta haren sektore publikoko kargu publikoen zein langile baliokideen Jokabide eta Jardunbide Egokien Kodea aplikatzen zaio, horren 1.3. arau orokorreko 1. artikuluko b) hizkian xedatutakoaren arabera.

III. ERAKUNDEAREN ETIKA BATZORDEAREN BALIOESPENA

1.- Interesdunak egindako kontsultan aipatzen den jarduera aldi behinekoa da, hain zuzen ere (...)ko zuzendari nagusi gisa betetzen duen kargu publikoari zuzenean lotutakoa. Izan ere, Kongresuaren izenak berak adierazten duen moduan, hiru egunetan zehar, (...) inguruan hitz egingo dute hizlari gonbidatu gisa parte hartuko duten pertsonak. Hain zuzen ere esparru funtzional horren ardura dagokio kontsulta egin duen zuzendaritzako buruak.

Ildo horretan, beste administrazio bat, kasu honetan, Bartzelonako Diputazioa, Gipuzkoako Foru Aldundiarekin harremanetan jarri da interesdunaren bidez, hain zuzen ere Gipuzkoako Foru Aldundiak 1980ko hamarkadan (...) egindako lanaren esperientzia ezagutzera emateko, azken hori esparru horretako aitzindaria dela jotzen baitute.

2.- Ildo horretan, interesdunak berak egindako kontsultan adierazitako moduan, zintzotasunaren eta eskuzabaltasunaren baloreei lotutako jokabide arauak Gipuzkoako Foru Aldundiko eta haren sektore publikoko kargu publikoen zein langile baliokideen Jokabide eta Jardunbide Egokien Kodeko 3.4.f) atalean xedatzen dira:

*f) Foru kargu publikoek ez dute inolako opari, gonbidapen, bidaia, otordu **edo ordainketa ekonomikorik onartuko bere funtzioak betetzean hitzaldiak emateagatik edo karguari lotutako jarduerak egiteagatik**, baldin eta horiek bere zintzotasuna zalantzan jartzen badute, edota parte hartzeko prozesua baldintzatzen dutela pentsa badaiteke. Kontsulta edo kexen bidez, berme organoak kasuan kasu onargarriak eta onartezinak diren opari, konpentsazio eta onuren zerrenda ezarriko du. Salbuespen horiek Kode honetako Aplikazio Gidan xedatuko dira.*

Kasu honetan, ez dago zalantzarik interesdunaren partaidetza eta horri dagokion ordainketa ekonomikoa (...) zuzendari nagusi izateagatik sortzen direla, eta beraz, arestian aipatutako kasua izango litzatekeenez, ez da bidezkoa interesdunak konpentsazio hori jasotzea.

3.- Hala ere, kontsultak ez dio gai horri erreferentzia egiten; ez du salbuespenik egiteko aukerarik aztertzea eskatzen ere. Aitzitik, interesdunaren proposamena urrunago doa: ordainketa ekonomiko hori Gipuzkoako Foru Aldundiak jasotzeko aukera proposatzen du. Gainera, interesdunaren ustez, aukera hori bidezkoa izango litzateke, kongresuaren antolakuntzak ez baititu bere garraio eta partaidetza gastu guztiak ordaintzen. Beraz, Gipuzkoako Foru Aldundiko eta haren sektore publikoko kargu publikoen zein langile baliokideen Jokabide eta Jardunbide Egokien Kodeko 3.3.k) atalean xedatutakoa kontuan hartuz “(...) *Kargua dela eta egindako **edozein gastu aldez aurretik ordainduko du** foru kargu publikoak, eta aurrerago, funtzioak betetzen dituen erakundeak, gastua ikuskatu ondoren, **hori ordainduko dio** foru kargu publikoari (...)*”. Ordainketa ekonomikoaren zenbatekoa horretarako erabil daiteke, edo bestela foru administrazioak egokitzat jotzen duen beste edozein gastu ordaintzeko.

Erakunde osotasuneko zenbait balore aipatu behar dira hemen, ez kontsultak egiten duen planteamenduan horiek urratzen direlako, baizik eta aitzitik, proposatutakoa onartzeko aukera ematen dutelako.

Alde batetik, Gipuzkoako Foru Aldundiko eta haren sektore publikoko kargu publikoen zein langile baliokideen Jokabide eta Jardunbide Egokien Kodeko 3.4.g) atalak, zintzotasunari eta eskuzabaltasunari buruzkoak, hau aipatzen du:

g) *Edonola ere, Foru Aldundiaren irudia babesteko, kontratatu diren edo ardura publikoen berariazko esparruan objektiboki kontratu daitezkeen enpresa edo partikularrek egindako opari, gonbidapen edo hitzaldi eskaintzei uko egingo diete foru karguek. **Opari edo gonbidapena entregatzen bada, hori foru administrazioaren edo sektore publikoko entitatearen esku utziko da berehala, era horretan, dagokion tratamendua emateko.***

Egia da kasu hau ez datorrela erabat bat Gipuzkoako Foru Aldundiko eta haren sektore publikoko kargu publikoen zein langile baliokideen Jokabide eta Jardunbide Egokien Kodean aipatutakoarekin. Izan ere, kasu honetan, beste administrazio publiko bat da gonbidapena egiten duena, ez enpresa bat edo partikular bat, eta ez dio interesdunari opari bat ematen, baizik eta egindako lanagatiko ordainketa ekonomikoa egiten dio (kasu honetan, hitzaldi bat emateagatik). Hala ere, analogiaz, ondorioztatu daiteke interesdunak ordainketa hori jaso eta geroago foru administrazioaren esku jar dezakeela, hala, Aldundiak, aurrez ordaindutako gastuen zenbatekora iritsi arte dagokion ordainketa egin dezan, edo bestela, diru hori egokitze jotzen duen moduan erabil dezan.

Gainera, aipagarria da 3.7.a) arauan ere hau aipatzen dela: "**foru kargu publikoek eragimenez kudeatuko dituzte baliabide publikoak, horiek inola ere xahutu gabe eta eragimenez horiek optimizatuz (...)**". Berriro ere, kasu hau ez dator erabat bat artikuluko horretan xedatutakoarekin. Izan ere, ez dira Gipuzkoako Foru Aldundiaren baliabide propioak, baizik eta zerbitzari publikoek egindako lan bikainari esker lortutako baliabideak. Orain, interesdunari gonbita luzatu zaio kongresu batean parte hartzeko, bertan erakundearen esperientzia azaltzeko. Era horretan, egindako lana aitortzen da, eta beraz, ikuspuntu etikotik, bidezkoa da diruzko ordainketa hori diru kutxa publikoetara itzuli eta modu eraginkorrean optimizatzeaz gain, Gipuzkoako herritarren premia edo interes publikoak asetzeko eskuragarri jartzea.

Hori guztia aintzat hartuta, Erakundearen Etika Batzordeak aho batez ematen du hurrengo

EBAZPENA

Lehenengoa.- Interesdunak kongresuan parte hartzeak ez ditu urratzen Jokabide eta Jardunbide Egokien Kodeko xedapenak. Hala ere, Kode horretako 3.4.f) artikuluan xedatutakoaren arabera, ezingo du bere onurarako ordainketa ekonomikorik jaso.

Bigarrena.- Gipuzkoako Foru Administrazioako Jokabide eta Jardunbide Egokien Kodearen zintzotasun eta eskuzabaltasun eta eraginkortasun baloreei lotutako 3.4.g) eta 3.7.a) jokabide araei dagokienez, adostutako ordainketa Gipuzkoako Foru Aldundiaren esku jartzeak ez du urratzen Jokabide eta Jardunbide Egokien Kodea.

Hirugarrena.- Interesdunari eskatzen diogu, ordainketa onartuz gero, Ogasun eta Finantza Departamentuari kontsulta egin diezaion, hitzaldiagatiko ordainketa Gipuzkoako Foru Aldundiaren diru kutxa publikoetara iritsarazteko modu egokiena zein den jakiteko.

Donostian, 2018ko otsailaren 27an.

Erakundearen Etika Batzordeko presidentea

Imanol Lasa Zeberio jauna